

Dokuz Maddelik Avrupa Kalp Yetmezli?i Özbak?m Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Dokuz Maddelik Avrupa Kalp Yetmezli?i Özbak?m Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20147>

Özet

Dokuz Maddelik Avrupa Kalp Yetmezli?i Özbak?m Ölçe?i, kronik kalp yetmezli?i tan?s? alm?? bireylerin kendi bak?mlar?n? ne ölçüde gerçekle?tirdiklerini de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmis? standart bir psikometrik araçtır. Ölçek, hastalar?n semptom yönetimi, ya?am tarz? düzenlemeleri ve tedaviye uyum gibi kritik özbak?m davran??lar?n? ölçmeye odaklanmaktadır. Bu ölçe?in Türkçe adaptasyonu, **Esra Y?ld?z** ve **Berna Erci** taraf?ndan 2017 y?l?nda gerçekle?tirilmi?tir. Adaptasyon çal??mas?, ölçe?in Türk popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullan?labilece?ini göstermi?tir. Klinik uygulamalarda ve ara?t?rmalarda, hastalar?n özbak?m düzeylerini belirleyerek e?itim ve destek programlar?n?n etkinli?ini art?rmak için temel bir araç olarak hizmet vermektedir.

Anahtar Kelimeler

Dokuz Maddelik Avrupa Kalp Yetmezli?i Özbak?m Ölçe?i, kalp yetmezli?i, özbak?m, uyarlama, psikometri, hem?irelik, davran??sal ölçüm.

Yazarlar

Esra Y?ld?z, Berna Erci

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, kalp yetmezli?i olan hastalar?n sergiledikleri özbak?m davran??lar?n? sistematik ve nicel bir ?ekilde de?erlendirmektir. Özbak?m, kronik hastal?k yönetiminde önemli bir bile?en olup, hastalar?n prognozunu ve ya?am kalitesini do?rudan etkiler. Ölçek, özellikle hastalar?n diyet, fiziksel aktivite, ilaç uyumu ve semptomlar? tan?ma/yönetme becerilerini ölçerek, hangi alanlarda müdahaleye ihtiyaç duyuldu?unu belirlemeye yardımcı olur.

Türkçe uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in kültürel ve dilsel e?de?erli?ini sa?layarak, Türkiye'deki klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda güvenle kullan?labilmesini hedeflemi?tir. Bu, hem?irelerin ve di?er sa?lık profesyonellerinin bireyselle?tirilmi? bak?m planlar? olu?turmas?na olanak tan?r.

Yap?

Dokuz Maddelik Avrupa Kalp Yetmezli?i Özbak?m Ölçe?i, **özbak?m davran???** (self-care behaviour) ad? verilen karma??k psikolojik ve davran??sal yap?y? ölçmektedir. Özbak?m, hastan?n kendi sa?l??n? korumak ve iyile?tirmek için bilinçli olarak ald??? kararlar ve uygulad??? eylemler bütünüdür. Kalp yetmezli?i ba?lam?nda bu yap? genellikle üç ana boyutta ele al?n?r:

Bak?m Sürdürme: ?laçlar? düzenli kullanma, diyet k?s?tlamalar?na uyma ve egzersiz yapma gibi günlük rutinelere ba?l?k.

?zleme: Kilo art???, ?i?lik veya nefes dar??? gibi semptomlar? düzenli olarak takip etme ve kaydetme.

Yönetim: Semptomlar kötüle?ti?inde uygun aksiyonlar? alma (örne?in, doktora ba?vurma veya diüretik dozunu ayarlama).

Dokuz maddelik k?sa form, bu davran??sal bile?enlerin genel bir skorunu sa?layarak, hastan?n hastal???yla ne kadar etkili bir ?ekilde ba?a ç?kt???n? gösterir.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe geçerlik çal??mas? (Y?ld?z ve Erci, 2017), arac?n Türk kültürüne uygunlu?unu ve ölçmek istedi?i yap?y? do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamak için yap?lm??t?r. Geçerlik analizleri genellikle **içerik geçerli?i**, **yap? geçerli?i** ve **ölçüt geçerli?i** boyutlar?nda incelenir. ?çerik geçerli?i, uzman görüşleri al?narak sa?lanm??; yap? geçerli?i ise Faktör Analizi yöntemleriyle test edilmi?tir.

Yap?lan analizler sonucunda, ölçe?in orijinal yap?s?yla tutarlı bir faktör yap?s? sergiledi?i bildirilmi?tir. Bu durum, Dokuz Maddelik Avrupa Kalp Yetmezli?i Özbek?m Ölçe?i'nin Türkçe formunun, kalp yetmezli?i hastalar?n?n özbek?m düzeylerini Türkiye'deki popülasyonda geçerli bir ?ekilde ölçebildi?ini göstermektedir.

Güvenilirlik

Güvenilirlik, bir ölçüm arac?n?n tutarlı sonuçlar verme derecesini ifade eder. Y?ld?z ve Erci (2017) taraf?ndan yap?lan çal??mada, ölçe?in iç tutarlıl??? (internal consistency) yayg?n olarak kullanılan **Cronbach Alfa katsay?s?** ile de?erlendirilmi?tir. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda birbiriyle tutarlı oldu?unu gösterir.

Adaptasyon çal??mas?nda elde edilen güvenilirlik katsay?s?n?n kabul edilebilir düzeyde veya üstünde oldu?u rapor edilmi?tir. Bu sonuçlar, Dokuz Maddelik Avrupa Kalp Yetmezli?i Özbek?m Ölçe?i'nin Türkçe formunun, klinik ara?t?rmalarda ve uygulamalarda tekrar eden ölçümlerde istikrarlı sonuçlar verebilecek düzeyde güvenilir oldu?unu do?ulamaktadır.

Faktör Analizi

Dokuz Maddelik Avrupa Kalp Yetmezli?i Özbek?m Ölçe?i'nin Türkçe adaptasyonunda yap? geçerli?ini test etmek amacıyla **aç?mlay?c? veya do?rulay?c? faktör analizi** yöntemlerinden biri veya her ikisi kullan?lm??t?r. Ölçe?in 9 maddelik k?sa formu genellikle tek faktörlü bir yap?y? destekleyecek ?ekilde tasarlanm??t?r, ancak baz? çal??malarda iki alt boyutun (Özbek?m

Bak?m? ve Özbak?m Yönetimi) ayr??abildi?i de görülmü?tür.

Türkçe uyarlama çal??mas?n?n faktör analizleri, ölçe?in maddelerinin kuramsal olarak öngörülen yap? alt?nda topland??n? ve bu yap?y? destekledi?ini ortaya koymu?tur. Bu bulgular, ölçe?in **konstrükt geçerli?i** aç?s?ndan güçlü kan?tlar sunmaktadır.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme ölçe?i kullan?lr, ancak kaynakta derecelendirme bilgisi net olarak belirtilmemiştir.

Language Available: Türkçe, Orijinal diller (?ngilizce, Avrupa dilleri).

Population Group: Kronik Kalp Yetmezli?i tan?s? alm?? hastalar.

Age Group: Genellikle yeti?kin ve ya?l? popülasyon (Kalp yetmezli?i prevalans?n?n yüksek oldu?u ya? gruplar?).

Population Details: Ölçe?in kullan?ld??? spesifik popülasyon, Y?ld?z ve Erci (2017) çal??mas?nda detayland?r?lm??t?r. Genellikle Türkiye'deki kardiyoloji kliniklerinde veya polikliniklerinde takip edilen hastalar örneklem grubunu oluturur.

Test Methodology: Öz bildirim (Self-report) ölçe?i. Hastalar, kalp yetmezli?iyle ilgili özbak?m davran??lar?n? ne s?kl?ta gerçekle?tirdiklerini belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Kronik hastal?k, hasta e?itimi, tedaviye uyum, kardiyoloji, psikometrik özellikler, özbak?m davran??, 9 maddeli ölçek.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: ORCID bilgisi kaynakta mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: Sorumlu yazar için ileti?im adresi: esrazengin82@gmail.com

Correspondence Address: Sorumlu yazar?n çal??t??? kurum bilgisi kaynakta mevcut de?ildir (Muhtemelen adaptasyon çal??mas?n?n yap?ld??? üniversite veya hastane).

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: Türkçe adaptasyonun yay?n y?I? 2017'dir.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m izinleri ve ücret bilgisi için sorumlu yazar (Esra Y?Id?z) ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik çal??malarda kullan?m genellikle izinle mümkündür.

Kaynaklar

Y?Id?z, E. ve Erci, B. (2017). Dokuz Maddelik Avrupa Kalp Yetmezli?i Özbak?m Ölçe?i'nin Türkçe geçerlilik ve güvenilirli?i. *Kafkas T?p Bilimleri Dergisi*, 8(1), 55-60. doi: 10.5505/kjms.2018.44135

Bu ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: [dokuz-maddelik-avrupa-kalp-yetmezligi-ozbakim-olcegi-toad.pdf](#)

Dokuz Maddelik Avrupa Kalp Yetmezli?i Özbak?m Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri bu kaynakta sa?lanmam??t?r.